

A vállalkozási nyereség, és a szabad foglalkozásból származó jövedelem **főszabály szerint csak a magánszemély, vállalkozás illetősége szerinti államban adóztatható**. A főszabály alól kivétel, ha a személynek a tevékenységének kifejtéséhez a másik szerződő államban **telephelye (állandó berendezése)** van. Ilyenkor a jövedelem a telephelynek (állandó berendezésnek) betudható része a másik államban adóztatható. Ez azt jelenti, hogy egy magyar magánszemély – például egyéni vállalkozó – a vállalkozási tevékenységéből származó jövedelemből csak akkor fizet külföldön adót, ha a külföldi államban van telephelye (állandó berendezése).

A **telephely fogalmát** az Egyezmények 5. cikke határozza meg. E szakasz alapján telephely az **üzleti tevékenység** olyan tartós **színtere**, amelyen keresztül a vállalkozás részben vagy egészben a tevékenységét végzi. A telephely jellemzően valamilyen ingatlan vagy berendezés lehet, de telephely az építési, szerelési munkálatok helyszíne is.

Ugyancsak telephelye van annak a vállalkozásnak, amelynek a másik államban olyan független képviselője, ügynöke van, aki a vállalkozás nevében szerződéseket köthet. Ezen túl a telephelynek tartósnak kell lennie, azaz helyben, és időben meghatározott mértékben állandónak. Az üzlet helyének tehát azonos helyen kell maradnia, és a nemzetközi gyakorlat szerint körülbelül 6 hónapig, fenn kell állnia ahhoz, hogy telephelynek minősülhessen. Egyes Egyezmények azonban ettől eltérhetnek.

A NAV gyakorlata szerint a telephelyre vonatkozó szabályok az állandó berendezésre is érvényesek. Ha a vállalkozásnak az előzőekben leírtak alapján telephelye van, akkor csak a telephelyből származó jövedelem adózik a külföldi államban. Ez az a nyereség, amit a telephely akkor ért volna el, ha a központ helyett egy teljesen különálló vállalkozással kötött volna üzletet a rendes piacon uralkodó feltételekkel és árakkal.

3.3. Osztalék

Az osztalékkal kapcsolatban a magánszemélynek általában **mindkét államban adókötelezettsége van**. A magyar illetőségű magánszemélynek fizetett osztalék főszabály szerint Magyarországon adóztatható. Ugyanakkor az osztalék, az osztalék forrása szerinti államban is, jellemzően 10 vagy 15 százalékgig megadóztatható. A külföldön megfizetett adót a Magyarországon fizetendő adóból a magánszemély levonhatja.

Ez azt jelenti, hogy a **külföldről származó osztalék** után a magyar illetőségű magánszemélynek mindkét államban adókötelezettsége van.

Ha például az Egyezmény az osztalék forrása szerinti államnak maximum 15 százalékos adó kivetését teszi lehetővé, és a külföldi állam ezt levonja, akkor a magyar előírások szerint fizetendő 15 százalékos adóból a külföldön megfizetett 15 százalékos adó levonható. Így a magánszemélynek Magyarországon nem kell az osztalék után adót fizetni. Ha a külföldön levont adó a magánszemélynek visszajár, a Magyarországon fizetendő adó a külföldön megfizetett adóval nem csökkenthető.

3.4. *Kamat, jogdíj*

A **magyar illetőségű magánszemélynek fizetett kamat vagy jogdíj**, például a szerzői jogdíj, a találmány felhasználásának fejében fizetett ellenérték, az **Egyezmények többsége szerint Magyarországon adóztatható**. Ugyanakkor mindkét jövedelemnél előfordul, hogy egyes Egyezmények a jövedelem megadóztatását – meghatározott mértékig – a jövedelemforrás államának is lehetővé teszik.

Ha a jövedelem mindkét államban adóztatható, az osztaléknál leírtakat kell alkalmazni.

Például, ha egy magyar illetőségű magánszemélynek egy horvát hitelintézetnél lévő betétjére kamatot írnak jóvá, akkor ennek a kamatnak az adóztatására kizárólag Magyarország jogosult. Azaz a kamatjövedelem után a 15 százalékos adót a magánszemélynek a magyar adóbevallásában kell bevallania, és a bevallás benyújtására nyitva álló határidőig megfizetnie. Azért, hogy a magyar magánszemélytől a külföldi hitelintézet által jóváírt kamatból ne vonjanak adót, a magyar magánszemély a horvát banknak illetőségigazolást ad. A magyar illetőségigazolást a NAV állítja ki magyar, vagy angol és magyar nyelven.

3.5. *Bérbeadásból származó jövedelem*

Az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem az ingatlan fekvése szerinti államban adóztatható, míg az ingó bérbeadásból származó jövedelem a magánszemély illetősége szerinti államban. A magyar illetőségű magánszemély külföldön található lakásának bérbeadásából származó jövedelme Magyarországon nem adóztatható.

3.6. *Elidegenítésből származó jövedelem*

Az ingatlan eladásából származó jövedelem az ingatlan fekvése szerinti államban adóztatható, míg az ingó vagy értékpapír eladásából származó jövedelem, árfolyamnyereség jellemzően a magánszemély illetősége szerinti államban. Tehát a magyar illetőségű magánszemély külföldön található lakásának eladásából származó jövedelme Magyarországon nem adóztatható, ugyanakkor a külföldi tőzsdén kötött ügyletek eredménye után az adót jellemzően Magyarországon kell megfizetni.

3.7. *Egyéb jövedelmek*

Az előzőekben nem említett jövedelemfajták – például a szerencsejátékból származó jövedelem – kizárólag a magánszemély illetősége szerinti államban adóztatható.